

#1

Tommy Furland och Magnus Henrekson

Rädda i grunden sunda företag under corona-krisen genom att staten agerar som ett avbrottsförsäkringsbolag

Kort bakgrund

För att förstå kritiken mot krispaketen måste vi förstå matematiken bakom. Restauranger, hotell, bussbolag och många andra har de senaste veckorna fått se all planerad försäljning under det kommande halvåret försvinna. Samtidigt har även större delen av deras oplanerade försäljning försvunnit. Beräkningar vi gjort visar att en restaurang som med en omsättning på en miljon kronor tidigare gjorde en vinst på 50 000 kronor per månad gör en förlust på 300 000 kronor när 90 procent av omsättningen faller bort även i det fall då möjligheten till korttidspermitteringar används fullt ut. För en restaurang innebär normalt en förlust att lika mycket pengar försvinner från verksamheten. Samma restaurang kan finansiera denna i upp till en månad om möjligheten till anstånd med betalningar av skatter som krispaketen ger används fullt ut.

Ett lån från Almi kan skapa ytterligare respit men det är fortfarande ett lån. Detsamma om det kommer från bankerna men med statliga lånegarantier i ryggen. Ett lån tillför pengar men påverkar inte förlusten. Ett lån medför för många företagare även ett personligt betalningsansvar, vilket läggs ovanpå det personliga ansvar som redan föreligger. En ytterligare dimension är att det kommer att ta månader för bankerna och Almi att ens finna vägar att praktiskt hantera detta. Almi beviljade senaste kvartalet färre än 1 000 lån och är överbelastade. Hur de ska kunna skala upp till 100 000 lån samtidigt som deras manuella kreditadministration redan idag är överbelastad är minst sagt oklart.

IDEÉR FÖR
EKONOMISK
ÅTERHÄMTNING
EFTER PANDEMIN

ENTREPRENÖRSKAPS
FORUM

Nu är det bråttom att fokusera på konkreta och kortsiktigt fungerande lösningar. Det måste vara lösningar som är begripliga för både samhället och enskilda företagare. Moderaterna har föreslagit preferensaktier, men vem ska snabbtutbilda småföretagarna om detta? Och vem ska besluta och administrera om de investeringarna? Låt oss istället använda de system och metoder som redan finns och bevisligen fungerar.

Förslag

Alla företag har ett skattekonto och skattekontot är redan idag länken för många betalningar mellan företag och staten. Det gäller såväl skatter som bidrag.

Använd skattekontot för att distribuera ersättningar till de drabbade företagen. Storleken på ersättningarna bör beräknas enligt försäkringsbolagens standardiserade mall för ersättningar från avbrottsförsäkringar. Det innebär att beloppen automatiskt anpassas för varje företag och de fasta kostnader som *inte* kompenseras av andra åtgärder i krispaketet. Det innebär även att företagen tillförs de belopp som skulle ha utbetalats från deras företagsförsäkringar om dessa gällt i den nuvarande situationen.

Då coronakrisen nu pågått en tid och kan förväntas pågå ytterligare en tid blir det möjligt att förhållandevis väl utläsa ur företagets bokföring hur stort fall i täckningsbidraget som coronakrisen förorsakat. När krisen är över och ekonomin återgått till ett normalläge är varje företag som mottagit bidrag enligt detta system ålagda att göra en särskild "Coronadeklaration" där det slutgiltiga beloppet fastställs och klareras via skattekontot.

De företag som erhåller bidrag mister rätten att lämna aktieutdelningar för inkomståret 2020. Om företag som fått bidrag ändå lämnar aktieutdelning för inkomståret 2020 omvandlas motsvarande bidragsbelopp till en skuld.

Praktiskt genomförande

Förslaget kan genomföras snabbt och går att automatisera. Rent praktiskt skulle det kunna gå till enligt följande. Lansera webbsidan www.coronakompensation.se för att automatiskt hantera hela processen.

Alla bokföringssystem har ett standardformat som heter SIE. Formatet gör att information enkelt kan flyttas mellan olika program som behöver åtkomst till bokföring. Alla företag kan därför på en minut ladda upp sin bokföring på webbsidan. Den är då dagsfärsk.

Utifrån bokföringsinformationen kan det senaste årets kostnader analyseras automatiskt. Det finns en fungerande metod för detta som försäkringsbolagen använder när de räknar ut ersättningar från avbrottsförsäkringar. Deras standardmall utgår från just bokföringen och baskontoplanen (som är en standard för hur olika intäkter och kostnader ska taggas). Uttryckt på försäkringsbolagens språk räknar de fram ett försäkringsmässigt täckningsbidrag. Förenklat räknar de fram vilket täckningsbidrag företaget har förlorat och som ska ersättas.

För att rädda företag behöver det inte vara lika komplicerat utan tillräckligt att räkna fram vilken ersättning som krävs för att företaget ska ha täckning för sina fasta kostnader. Det kan beräknas automatiskt och det går även att förprogrammera så att hänsyn tas till påverkan från andra åtgärder. Exempelvis korttidspermitteringar eller reducerade arbetsgivaravgifter. Det går självklart även att ta hänsyn till att vissa företag inte har förlorat hela sitt täckningsbidrag. Detta är inte särskilt komplicerat. Vi bedömer att en skicklig revisor skulle klara att ordna det på några timmar, så det borde vara förhållandevis enkelt för ett departement att lansera ett sådant system.

När företaget har laddat upp SIE-filen kan just det företagets behov för att täcka sina fasta kostnader visas på webbsidan. Förslagsvis används en tidshorisont som är lika för alla, exempelvis sex månader. Företaget kan då ansöka om beloppet som ett bidrag och med digital signering från firmatecknare godkänna villkoren. Därefter tillgodoför Skatteverket beloppet på skattekontot men portionerat en månad i taget. Redan idag distribueras flertalet statliga bidrag via skattekontot och exempelvis lönebidrag portioneras på samma sätt.

I stort sett alla företag har redan ett bankkonto kopplat till sitt skattekonto. Om de begär ett uttag från skattekontot går det alltså till ett förvalt bankkonto. De som inte har den kopplingen kan enkelt

lägga upp en sådan koppling digitalt. Likviditeten blir då omedelbart tillgänglig och utan någon fysisk handpåläggning. Beroende på bankernas system skulle detta ta maximalt en dag från start till mål. Vidare blir bidraget en övrig rörelseintäkt som minskar förlusten och belastningen på det egna kapitalet. Detta åstadkoms utan någon som helst handpåläggning.

Ett viktigt villkor som godkänns vid ansökan om bidraget är att företaget inte beviljar några aktieutdelningar inom en viss period, förslagsvis för inkomståret 2020. Om aktieutdelningar ändå beviljas för 2020 infaller en omedelbar återbetalningsskyldighet av motsvarande bidragsbelopp.

Det är fullt möjligt att undanta vissa företag från systemet. Det är exempelvis enkelt att utesluta företag som har skatteskulder, är nybildade eller har andra egenskaper som gör att de bör uteslutas. Ett kriterium kan vara att begränsa systemet till viss storlek på företaget.

Det system vi föreslår fungerar även inom koncerner. Mängder av företag har organisatoriskt delat upp verksamheten i olika bolag och det blir alltid komplicerat med takregler inom koncernen. Takregler finns i många av de andra delarna av krispaketet och nu behövs enkla regler.

Förbud mot överuttag mot löner behövs inte eftersom skattesystemet redan idag skapar incitament för företagare att hålla nere löner och hålla uppe utdelningar. För att skapa ytterligare incitament till att driva företaget vidare under och efter krisen bör bidraget inte reducera det så kallade lönebaserade utrymmet som ligger till grund för lågbeskattade aktieutdelningar från och med inkomståret 2021.

Avslutningsvis vill vi markera att vi är medvetna om att det i flera fall kan handla om utbetalningar från staten till enskilda företag av betydande belopp. Detta kan komma att öka frestelsen att otillbörligt tillskansa sig bidrag. För att i görligaste mån förhindra sådant missbruk kan en översyn av den aktuella straffskalan vara lämplig.

Linköping och Stockholm den 30 mars 2020

Tommy Furland, auktoriserad revisor
Furlands Revisionsbyrå AB
tommy.furland@furlands.se; tel: 070 330 28 25

Magnus Henrekson, professor och vd
Institutet för Näringslivsforskning (IFN)
Magnus.henrekson@ifn.se; tel: 070 222 97 00

*Entreprenörskapsforum söker korta policyförslag och idéer för ekonomisk återhämtning efter pandemin (1 000–2 500 ord på svenska). Alla inkomna förslag granskas av forskare och accepterade förslag publiceras löpande.
Läs mer på www.entreprenorskapsforum.se/efterpandemin*

